

Mikä ihmeen Kommi?

-Kommi oli paatti, moottorivene, jolla kuljetettiin ihmisiä Puurtilasta Viltinrantaan ja päinvastoin, vastaa kysymykseen Riitta Karvonen, Kommien omistajan tytär.

Nopeammin ja helpommin kauppalaan puolelle

Eino Pöllänen, Riitta Karvosen isä, oli aikoinaan todennut, että Puurtilan ja Viltinrannan väliseen liikenteeseen tarvitaan enemmän kuin 2 kauppalaan omistamaa soutuvenettä kuljettamaan ihmisiä. Niin Eino Pöllänen kokeneena merenkulkijana osti ensimmäisen 'kommin'. Sen nimeksi tuli Kympy. Se oli n. 10 metriä pitkä vene. Liikennöinti alkoi v. 1944. Riitta, perheen ainoa lapsi, oli silloin 2-vuotias. Maantietä myöten matka Puurtilasta kauppalaan oli yli 10 kilometriä, moottoriveneellä vain muutama sata metriä. Kympin tilalle Eino Pöllänen teetti heti uuden veneen, joka sai nimekseen Kommi I ja v. 1946 tuli liikenteeseen lisäksi Kommi II, kertoo toimittaja Antti Aho Warkauden Lehteen kirjoittamassaan artikkelissa 4.9.2005. Kommeissa olivat

yhteistyökumppaneina työnjohtaja Eelis Harjanne ja autonkuljettaja Juuso Tuomainen. Veneet siirtyivät pelkästään Pölläsen omistukseen 1950-luvun alussa.

Kommi osana perheen elämää

Riitta Karvonen, perheen tytär, muistelee omia kokemuksiaan Kommeista. Nimen hän arvelee johtuvan sekä moottoriveneellä ylitettävästä Komminselästä että Kommilasta, jossa veneen laiturilla kauppalaan puolella oli Viltinrannassa. Riitta kertoo, että Kommi oli olennainen osa heidän perheensä elämää. Koti ja Kommi kuuluivat yhteen. Pöllästen omakotitalo sijaitsi ja sijaitsee edelleen Komminselän rannalla. Riitta ei ole kotoaan mihinkään muuttanut. Paikan nimi on Purnunniemi. Rannalla, jossa istumme juttelemassa, on pieni lahdukka. Siinä Kommit talvehtivat, koska se sulii keväällä aikaisin. Tosin v. 1954 jäät olivat tiukassa, ja ranta avattiin hinaajalla 4.5.

-Isä kunnosti ja huolti Kommeja 'pihatelakalla'. Joka kevät ennen liikenteen alkamista merenkulun tarkastaja kävi tarkastamassa, että moottoriveneet olivat liikennekelpoisia. Huomautuksia katsastuksessa ei yleensä tullut. Penkkien alla olivat pelastusliivitkin kaikille matkustajille, määräysten mukaan, kertoo Riitta.

Eino Pöllänen Kommi I:n kannella Puurtilan laiturissa.

Kommi I ja sen laiturit

Kommi I:llä oli laiturit niin puurtilassa kuin Viltinrannassakin. Molempien laitureiden lähellä oli kioskit ja matkustajille avoko-

pit tuulensuojiksi. Riitalle, kuten monelle muullekin oppikoulua käyväälle, Kommi toimi koulukyytinä. Avokoppiin oli hyvä jättää koulupäivän ajaksi esim. kumisaappaat, sillä eihän kouluun voinut kumppareissa kävellä! Koskaan saappaat eivät hävinneet, eikä niitä turmeltu. Riitta ihmetteleeekin nykyistä nuorison näpistämistä- ja rikkomisvimmaa.

Tyttären tehtävänä oli päivittäin isälle eväiden vieminen veneeseen, olihan laiturille kotoa matkaa vain puolisen kilometriä. Reippaana ja uimataitoisena tyttönä Riitta kertoi usein hypänneensä laiturilta Kommin kannelle. Isä oli häntä siitä kieltänyt ja ennustanut hänen vielä putoavan veteen. Kerran niin tapahtuikin. Riitta kertoo hämmästyneensä niin, että ei osannut tehdä mitään. Matkustajat vetivät hänet pois järvestä. Isä oli kysynyt vain, että kastuivatko eväät.

Matkantekoa Kommeilla

Kommit kulkivat dieselillä. Kommeissa I ja II penkit kiersivät sisätilassa seiniä myöten, ja keskellä oli vielä pitkä penkki. Katolla kuljetettiin rahtia sekä polkupyörät, joten matkanteko ennen ja jälkeen vesimatkan oli vaivattomampaa. Matkustajia sai olla enimmillään 20 ja miehistöä 2. Kommi I ajoi väliä Puurtila - Viltinranta kerran tunnissa suuntaansa. Liikenne alkoi aamuisin Puurtilasta klo 5.25 ja viimeinen vene lähti Viltinrannasta iltaisin klo 22.15.

-Tansseissa kävijöillä ilta jäi lyhyeksi, tai sitten kotimatka tuli pitkänpuoleinen, toteaa Riitta.

Kommi II liikennöi väliä Pirtinniemi - Voinsalmi sekä ajoi tilausajaja ja mm. tanssilavoille kuljetuksia.

-Kerran tanssihinkuljetusajossa Päivärinteen tanssilavalle sattui uhkaava tilanne. Isä kielsi nuoria moneen kertaan siirtymästä samalle reunalle venettä, kaiteen lähelle. Tanssi-into oli kuitenkin niin suuri, että ohjeita ei noudatettu. Niinpä vene kallistui uhkaavasti, ja jokunen molskahti laidan yli järveenkin. Pahempaa ei sattunut, mutta putoajilla oli märkä tanssireissu, muistelee Riitta.

-Puurtilan Kisapokien pelit olivat varkauteleisille suosittua katseltavaa. Pelipäivinä oli Kommi täynnä matkustajia ja katto täpötäynnä pyöriä.

Uusi Kommi I. Merenkulun tarkastaja suorittamassa vuosikatsastusta, mukana Eino Pöllänen.

Kommi II:n matkassa

Vartuttuaan Riitta oli usein Kommi II:lla matkaseurana ja apu-tyttö. Ajamiseen hän ei koskaan innostunut, mutta muuten vesilläolo miellytti. Riitta kertoo, että kerran tällaisella matkalla kesäkuussa, jolloin illat vielä olivat viileitä, järveltä kuului avunhuutoja. Kommi suunnisti paikalle. Vene oli kaatunut, ja 4 ihmistä oli veden varassa. Viides istui kaatuneen veneen päällä. Heidät saatiin pelastetuksi, samoin kuin venekin. Onneksi!

-Toki iloisiakin muistoja löytyy. Olin mukana rautatieläisten retkellä Savonlinnassa ja Punkaharjulla kesällä v. 1959. Yövyimme Savonlinnassa teltoissa. Isä ja toinen kuljettaja nukkuivat veneessä, mutta minä sain majoittua erään pariskunnan teltaan. Sain luvan isältäni, vaikka olinkin alaikäinen, lähteä illalla tämän pariskunnan kanssa Wanhalle Kasinolle. Olin silloin elämäni ensimmäisen kerran tanssiravintolassa. Se oli mieleenpainuva ja mahtava kokemus nuorelle Riitta-tytölle. Samalla matkalla kiersimme Oulun linnan. Pysäköimme laiturin ja tutustuimme linnaankin.

Joskus, mutta harvoin, Kommi jouti perheenkin käyttöön. Riitta muistaa heidän hakeneen joskus halkoja Rantasalmelta. Samoin he olivat joskus tehneet marjanpöimintamatkoja lähisaariin. Isä ja Kommit olivat yleensä liikenneajossa.

Uusi Kommi I

Keväällä 1959 valmistui Korhosen veneveistämöltä uusi Kommi I. Se oli 13 metriä pitkä. Siinä sai olla 35 matkustajaa ja 2 miehistön jäsentä. Vanhat Kommit poistettiin liikenteestä. Uusi Kommi I liikennöi 6 kesää, viimeinen kesä oli v. 1964. Vielä seuraavana keväänä vene katsastettiin, mutta sillä ei enää liikennöity. Veneellä ajettiin vielä kuitenkin silloin tällöin. Vuonna 1968 arkkitehti Risto Vuolle-Apiala osti vesibussin huvialukseksi, ja sen nimeksi tuli Aave.

-Kommi oli perheelle elinkeino, joka antoi leivän. Vene oli osa perheen jokapäiväistä elämää, toteaa Riitta Karvonen lopuksi.

Sirpa Ollikainen

Rakennusperintöpäivinä juhlitaan lähdön ja saapumisen paikkoja

Euroopan rakennusperintöpäiviä vietetään tänä vuonna 8.-10. syyskuuta teemalla *Lähdön ja saapumisen paikat*. Huomio kohdistuu erityisesti rautatie-, linja-auto- ja lentoasemiin, satamiin, tullirakennuksiin ja kanavaympäristöihin. Päivien aikana juhlitaan lisäksi mm. maitolaitureita, kestikievereitä ja jopa taksikoppeja.

Terminaalien arvokas rakennusperintö on maassamme voimakkaan muutoksen alaisena. Teeman avulla pyritään kiinnittämään huomiota näiden rakennuksien arkkitehtuurisiin hienouksiin ja kulttuurihistorialliseen merkitykseen. Merkittävien historiallisten tapahtumien lisäksi näihin rakennuksiin liittyy paljon henkilökohtaisia muistoja. Tarkoituksena on myös herättää keskustelua lähdön ja saapumisen paikkojen rakennusperinnön uusiokäytöstä. Liikenneyhteyksillä on lisäksi ollut - ja on edelleen - tärkeä merkitys sekä kaupunkien ja kylien sijoitteluun että niiden rakenteeseen.

Suomen Kotiseutuliitto on tuottanut rakennusperintöpäivien tapahtumanjärjestäjien tueksi Lähdön ja saapumisen paikat -nimisen kirjan, joka koostuu aiheen asiantuntijoiden kirjoittamista artikkeleista ja tietolaitureista. Päivien kohderyhmänä ovat kaikki kansalaiset, erityisesti kansalaisjärjestöt, koulut sekä kuntien viranomaiset ja päättäjät. Kirjaan on koottu kouluja varten tehtäväpaketti, jossa on moniin peruskoulun eri oppiaineisiin sopivia lähdön ja saapumisen paikkoja käsitteleviä harjoituksia.

Samalla teemalla vietetään rakennusperintöpäiviä vuonna 2006 Suomen lisäksi Virossa, Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa. Alkukesästä ilmestyy näiden maiden kanssa yhteistyönä tuotettu teemajuliste ja lehtinen, jossa esitellään maiden lähdön ja saapumisen paikkoja.

Anna-Maija Halme
Tiedottaja,
Suomen Kotiseutuliitto

UUTTA! LAMMAS-ROSVOPAISTIA
rosvopaistikuopasta

Kaiken maailman kekereihin - edullisesti!

ARKILOUNAS vko 35

MA

- Marskin kanaa
- Lihakeitto

TI

- Pyttipannu + paistettu k-muna
- Juusseosekeitto

KE

- Lohilaatikko
- Kanakeitto

TO

- Lammashöystö + perunat/riisi
- Pinaattikeitto + k-muna

PE

- Lihamureke + kastike
- Tomaattikeitto

Aterian hinta noutopöydästä 6 euroa.
Sis. pääruoan, salaatin, leivät, leivitteet, kotijuomat+ jälkiruoaksi kahvia ja jotain hyvää...
Lounas tarjolla ma-pe klo 11-14.

Tyyskänhovi
Wredenkatu 4, pub. 551 2005
Ravintola avoinna ma-pe 10-17, muina aikoina tilauksesta

Huoneistokeskus ■
Asiantuntevaa asuntokauppaa

Kauppakatu 40
78200 Varkaus
Vaihe 0207 80 2150
Faksi 0207 80 2151
www.huoneistokeskus.fi

Välityspalkkio alk. 4,88%
velattomasta hinnasta, vähimmäispalkkio alk. 2013 e + asiakirjakulut

Eero Sutinen
Myyntineuvottelija
LKV,Varkauden KO:n
määräämä julkinen
kaupanvahvistaja
P.0207 80 2154
0400 675 141

Ari Vekeli
Myyntineuvottelija
P.0207 80 2155
0400 7723 599

Antero Immonen
Myyntijohtaja, LKV
P.0207 80 2152
0400 675 353

Raija Flink-Kontinen
Myyntisihteeri
P.0207 80 2156
040 7104 044

Anita Hakala
Myyntineuvottelija
P.0400 675 830

ILMARI-KANNATUSTUOTTEET

Tuotteita myynnissä Ilmarin toimistolla, os. Petäikönkatu
4-6, Varkaus tai puh. 017-551 2565 tai www.ilmarihems.fi

